

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919



Ogólnopolska wystawa lokalnych murali



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

PATRON WYDARZENIA

ams

Powstanie Wielkopolskie



26.12.1918 – przyjazd i przemówienie Ignacego Jana Paderewskiego z balkonu hotelu Bazar



Fot. NAC

KARTKI Z POWSTANIA



Pocztówki autorstwa Leona Prauzińskiego ze zbioru „Powstanie Wielkopolskie 1918/19”. Zbiory: Polona

27.12.1918 – wybuchają pierwsze walki Powstania Wielkopolskiego w Poznaniu i w okolicy

28.12.1918 – kpt. Stanisław Taczak zostaje tymczasowym naczelnym dowódcą Powstania

05.01.1919 – Powstanie obejmuje kolejne tereny. W rękach polskich: Oborniki, Kościan, Ostrów, Śrem, Wągrowiec, Wronki, Jarocin, Krotoszyn, Miejska Górka, Jutrosin, Rawicz, Nakło nad Notecią, Mogilno, Strzelno, Kruszwica, Nowy Tomyśl, Czarnków, Wolsztyn

06.01.1919 – Powstańcy zdobywają lotnisko we wsi Ławica, sprzęt lotniczy i sprawne samoloty

11.01.1919 – po ciężkich bojach Polacy zdobywają Szubin. Powstańcy stawiają czoła niemieckim kontratakom

16.01.1919 – gen. Józef Dowbor-Muśnicki staje na czele Powstania

12.02.1919 – do tego momentu Powstanie rozchodzi się coraz szerzej - trudne starcia objęły Potulice, Robeczysko, Miejską Górkę, Kargową, Babimost, okolice Bydgoszczy i Nakła, Rynarzewo, Rawicz, Kolno, Trzciel, Kopanicę i ponownie Szubin

16.02.1919 – rozejm w Trewirze – Niemcy zobowiązani do zaprzestania działań przeciw Armii Wielkopolskiej

DOWÓDCY POWSTANIA



Stanisław Taczak – pierwszy naczelnny dowódca Powstania Wielkopolskiego. Fot. NAC



Józef Dowbor-Muśnicki – drugi naczelnny dowódca Powstania Wielkopolskiego. Fot. NAC

Przyjazd Ignacego Paderewskiego do Poznania w grudniu miał być jedynie kolejną manifestacją polskości Prowincji Poznańskiej. Stał się jednak iskrą, która 27 grudnia doprowadziła do wybuchu powstania. Z ulic Poznania rozlało się ono najpierw na okoliczne miejscowości, a potem dalej, na cały region (dziś to tereny, które są w trzech województwach: kujawsko-pomorskim, wielkopolskim i lubuskim!). Ostatecznie uformowały się aż cztery fronty. Niektóre miasta i wsie zajmowano niemal bez rozlewu krwi, o inne toczono zacięte walki. Do najcięższych zmagania można zaliczyć boje o Szubin, Chodzież, Nakło, Inowrocław i Osieczną. Jednym z najważniejszych sukcesów było zdobycie lotniska we wsi Ławica w ciągu kilkunastominutowej akcji. Oddziały wielkopolskie miały przewagę nad przeciwnikiem dzięki brawurze, która niejednokrotnie równoważyła techniczną i liczebną przewagę żołnierzy niemieckich. Polscy żołnierze do ubrań przypinali srebrne orły i biało-czerwone kokardy, w najróżniejszych wersjach, wielkościach i materiałach. Na zapleczu Powstania Wielkopolskiego kobiety działały w służbach sanitarno-medycznych, organizacji żywienia, zaopatrzenia i wyposażenia, łączności i zwiadowstwa. Walki zakończył rozejm w Trewirze 16 lutego 1919 roku, a żołnierze uformowanej Armii Wielkopolskiej ruszyli na fronty innych walk o polskie granice. Włączona w granice II RP Wielkopolska wniosła znaczny wkład materialny i duchowy do odradzającego się państwa polskiego.



Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

wiepodległa

PATRON WYDARZENIA

ams

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919



27

GRUDNIA

Powstanie Wielkopolskie wybuchło 27 grudnia 1918 roku. Zakończyło się Zwycięstwem Polaków: w jego wyniku w granice II Rzeczypospolitej włączono odzyskane ziemie. 103 lata później wspominamy ten niezwykle sukces, prezentując wyjątkową wystawę.

Przedstawiamy galerię murali stworzonych przez lokalne społeczności m.in. z okazji 100. rocznicy Powstania Wielkopolskiego. To wybrane projekty nawiązujące do wydarzeń z zimy 1918/1919, prezentujące historię małej ojczyzny w unikalnej, regionalnej, wielkopolskiej perspektywie.

Otoczone troską mieszkańców murale pielęgnują pamięć o ważnych postaciach i wydarzeniach.

Zapraszamy do oglądania!

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Śrem, ul. Wojska Polskiego 18



fol. Tomasz Tołoczko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

PATRON WYDARZENIA
ams



Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Kalisz, ul. Fabryczna 13/15



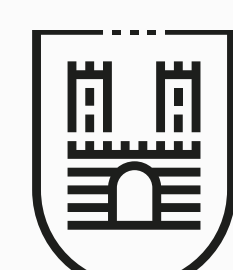
fol. Tomasz Tołhozko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

PATRON WYDARZENIA
ams



Kalisz

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Zamość, gmina Szubin, ul. Bydgoska 33



fol. Tomasz Tołoczko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

wiepodległa

PATRON WYDARZENIA
ams



Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Zespół Szkół Technicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Grodzisku Wielkopolskim, ul. Żwirki i Wigury 2

**POWSTANIE
WIELKOPOLSKIE**
100
ROZCHNICA

**27 GRUDNIA
1918/2018**

**WOLNOŚĆ
LICZY SIĘ
W KAŻDYM
WIEKU**

**JESTEM WIELKOPOLANINEM
TU JEST MOJE MIEJSCE, TU JEST MÓJ DOM**

**BOHATEROWIE
TAMTYCH
LAT**

Dowódcy:
gen. Stanisław Taczak - pierwszy dowódca Powstania Wielkopolskiego, gen. Józef Dowbor-Mielnicki - drugi dowódca Powstania Wielkopolskiego, ppłk Kazimierz Żanklater - dowódca frontu zachodniego i dowódca V Okręgu Wielkopolskiego,
ppłk Józef Skrzydlewski - współwódca Kompanii Powstańczej i współorganizator frontu zachodniego, ppłk Stanisław Ślęza - dowódca I Kompanii Grodzkiej, kpt. Józef Koczyński - dowódca II Kompanii Grodzkiej, sierż. Władysław Kapuch - szef II Kompanii Grodzkiej

Grodziszczanie polegali w walce o Ojczyznę:
Włodzimierz Bogusławski, Kazimierz Chocieszyński, Stefan Koliński, Marcin Kurczyk, Ludwik Małecki, Józef Palicki, Wiktor Rysmann, Antoni Smolbowski, Jan Stachecki, Jan Sternal ...

fol. Tomasz Tołhozko/BPN

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Konojad, gmina Kamieniec, Sala Wielka przy ulicy Kościelnej



fol. Tomasz Tołoczko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

PATRON WYDARZENIA
ams



Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający m.in. Powstanie Wielkopolskie, Września, ul. Gnieźnieńska 1



fol. Tomasz Tołłoczko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

wiepodległa

PATRON WYDARZENIA

ams

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Biedrusko, gmina Suchy Las, ul. Wojskowa 5



fol. Tomasz Tołoczko/BPN

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Strzałkowo, ul. Generała Sikorskiego 41



fol. Tomasz Tołłoczko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

PATRON WYDARZENIA
ams



Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Kostrzyn, ul. Piasta 1



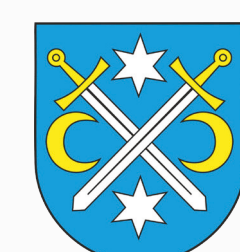
foto: Tomasz Tołoczko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

PATRON WYDARZENIA
ams



Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, w 2018 roku zdobił elewację kamienicy w Poznaniu, ul. Dąbrowskiego 33



fot. ENEA



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

PATRON WYDARZENIA

ams

Enea

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Łekno, gmina Wągrowiec, ul. Pocztowa 7



fol. Tomasz Tołłoczko/BPN

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Koziegłowy, gmina Czerwonak, os. Leśne blok 7d



fol. Tomasz Tołoczko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

niepodległa

PATRON WYDARZENIA
ams

C.
czerwonak
zobacz więcej

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Bukownica, Grabów nad Prosną, Bukownica 39



fol. Tomasz Tołoczko/BPN

Zwycięskie Powstanie Wielkopolskie



27.12.1918–16.02.1919

Mural upamiętniający Powstanie Wielkopolskie, Gniezno, róg ulic Witkowskiej i Wrzesińskiej



fol. Tomasz Tołłoczko/BPN



Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

wiepodległa

PATRON WYDARZENIA

ams